

Tweede voorlichtingsbijeenkomst molenroeden 02-06-2017 te Amersfoort

Tijdens deze tweede bijeenkomst zijn twee technische oplossingen gepresenteerd, werd er toelichting gegeven op de vergoeding vanuit het Rijk en heeft De Hollandsche Molen een voorstel gedaan voor een collectieve aanpak van de realisatie van de oplossingen. De eigenaar kan zelf kiezen voor een van de twee technische oplossingen: de bestaande helften lassen of een nieuwe roede.

De Minister heeft besloten om een financiële regeling in te richten in een vorm van een vaststellingsovereenkomst. Dit is een privaatrechtelijke overeenkomst tussen het Rijk en de eigenaren. Hierbij kan ook maatwerk worden geleverd. Uitgangspunt is dat het nieuwe wiekenkruis gelijk blijft aan het huidige en dat er zoveel mogelijk wordt hergebruikt. Aanpassingen aan het gevlucht zijn bespreekbaar, maar komen niet in aanmerking voor vergoeding. Voor iedere molen met een deelbare roede krijgt de eigenaar €1.000,- ter compensatie. Mocht dit bedrag vanwege bijvoorbeeld bedrijfseconomische schade niet toereikend zijn, dan kan de eigenaar in gesprek gaan met de RCE en kan maatwerk worden verricht.

Om tot overeenkomst te komen moet de eigenaar voor het einde van 2017 laten weten of hij van de regeling gebruik wil maken door een e-mail te sturen aan de RCE. Bij deze e-mail moet een gespecificeerde offerte van een molenmaker worden gevoegd. Deze offerte dient simpel te zijn, maar moet wel duidelijk maken welke hersteloptie er wordt gekozen en welke werkzaamheden uitgevoerd worden. Zo moeten o.a. de kosten voor de nieuwe roede, uren kraan, uren hoogwerker, manuren en bijkomende kosten inzichtelijk te zijn. De RCE neemt hierna contact met de eigenaar op om gegevens te verkrijgen die nodig zijn voor de vaststellingsovereenkomst.

De Hollandsche Molen stuurt over één tot anderhalve week een mail met een nadere uitwerking van de collectieve aanpak. Hierin wordt ook een lijst genoemd met welke molens eventueel prioriteit krijgen met de vraag of hiermee akkoord wordt gegaan door alle eigenaren. Verder wordt gevraagd of de eigenaar mee wil doen in de collectieve aanpak. Als u binnen 1 of 2 weken hierop kunt reageren, kan De Hollandsche Molen een besluit over de collectiviteit nemen. De Hollandsche Molen benadrukt dat het belangrijk is voor eigenaren om de problematiek te bespreken met molenaars en vrijwilligers en te communiceren met stakeholders zoals gemeente, financiers, klanten en bezoekers. De Hollandsche Molen geeft een dringend advies om niet met de molen te draaien totdat dit veilig kan.

Vragen na presentatie RCE	
<i>Vraag</i> Antwoord	<i>Is er een mogelijkheid om de molens onbelast te laten draaien?</i> Bij iedere omwenteling die de molenroede maakt, loopt de flensverbinding meer schade op door vermoeiing, waarbij breuk het gevolg kan zijn. Het advies is om niet te draaien.
<i>Vraag</i> Antwoord	<i>Is dat een bindend advies?</i> Dit is een advies.
<i>Vraag</i> Antwoord	<i>Dus bij de reparatie door lassen wordt er een stuk tussen de roeden gezet en dan wordt Lloyds gevraagd of zij willen controleren. Klopt dat zo?</i> Ja dat klopt. De producent is verantwoordelijk voor de lassen, maar een keurende instantie (zoals bijvoorbeeld Lloyds) moet beoordelen of de praktijk overeenkomt

	met de theorie die zij van tevoren hebben uitgerekend en ook in het lasplan is omschreven.
<i>Opmerking</i>	<i>De wieken die uit één stuk zijn, zijn ook opgebouwd uit allemaal stukken plaat. Dat is ook gelast. En daar komt geen Lloyds bij.</i>
Antwoord	Die roede wordt gemaakt door een gecertificeerde lasser.
Vervolg	<i>Ja wel, maar dat kan dan toch ook gecontroleerd worden?</i>
Antwoord	Als u als eigenaar wil dat de roe gecontroleerd wordt door de RTD, dan mag dat, maar dan wordt het iets duurder.
<i>Opmerking</i>	<i>Normaalgesproken las je de roe met een verspringend platenpakket. Nu is het een vierkant tussenstuk.</i>
Antwoord	De ontwerper heeft aangegeven dat dit mogelijk is. De molenwereld is gewend om dat verspringend te doen, maar de theorie schrijft voor dat het op deze manier kan en veilig genoeg is. De plaat komt in het hart van de roe, waar het moment het kleinst is.
<i>Vraag</i>	<i>Ik heb een vraag over de reparatie door lassen. Je praat niet meer over normaal staal, maar over een legering van zink en staal. Als dat zink in het staal is ingevreten, in hoeverre is de las nog te vertrouwen? Als je hier overheen gaat lassen, zal dat zink meewerken bij het lassen. Dit zal van invloed zijn op de sterkte.</i>
Antwoord	Volgens de specialisten is dat niet waar.
<i>Vraag</i>	<i>Als de bouten sterk genoeg zijn, waarom springen ze dan?</i>
Antwoord	Omdat de bouten belast worden op vermoeiing. Dit is iets anders dan sterkte. Uit boutonderzoeken is gebleken dat het geen statische breuk was. Dit kunnen ze zien aan de microstructuur. Door de flensvorming treedt er een vervorming op en daardoor krijg je vermoeiing van de bouten. Het ontwerp van de flens was niet goed.
<i>Opmerking</i>	<i>Ik heb een vraag over de reparatie door lassen. Dat conserveren binnenin dat is toch wel een dingetje. Ik denk dat we in acht moeten nemen dat de conservering goed uitgevoerd moet worden.</i>
Antwoord	Klopt, die conservering zal met vergelijkbare materialen uitgevoerd worden, maar die heeft niet de levensduur van een verzinkmethode. Dat zal een zinkcompound worden die bij het doorhalen misschien ook een keer meegenomen moet worden.
<i>Opmerking</i>	<i>Met niet-deelbare roeden kun je er heel slecht bij.</i>
Antwoord	Ten behoeve van de las worden er kleine ronde gaten aangebracht in de roede, deze kunnen ook voor het aanbrengen van de conservering gebruikt worden.
<i>Vraag</i>	<i>Hoe moeten de richtlijnen in de toekomst worden toegepast?</i>
Antwoord	De richtlijnen vanuit de RCE zijn komen te vervallen. De informatie uit de richtlijnen stellen wij beschikbaar; deze kan gewoon gebruikt worden. Die zijn voor doorgaande roeden veilig. Wat dat betreft verandert er niet veel aan die situatie.
<i>Vraag</i>	<i>Worden er richtlijnen voor dat tussenstuk gemaakt?</i>
Antwoord	Er worden voor de lasoptie vooraf aparte berekeningen gemaakt en door Lloyds wordt er nog een tweede set ter controle gemaakt. De RCE maakt geen richtlijnen meer.
<i>Vraag</i>	<i>Wie geeft de garantie dat die constructie goed is, doet de RCE dat?</i>
Antwoord	Dat doet de partij die het herstel uitvoert en er komt een verklaring van een onafhankelijke partij bovenop. U krijgt geen verklaring van de RCE, omdat wij geen

	rol spelen in het herstel. Wij betalen het alleen voor u.
Vraag	<i>Er zijn nu ineens 6 roedenmakers in het land. Hebben die mensen ook allemaal dezelfde ervaring?</i>
Antwoord	Wanneer de roedenmakers de informatie uit de richtlijn van 2011 volgen, maken zij allemaal goede roeden. De RCE kan geen voorkeurslijstjes maken vanuit onze rol. Het is een keuze die bij de eigenaar zelf ligt. Alle 6 bedrijven kunnen roeden maken.
Vraag	<i>Hoe groot is een 'grote vlucht'?</i>
Antwoord	Boven de 22 meter. Dit is echter geen garantie dat molens met een kleinere vlucht geen problemen ondervinden.
Vraag	<i>Is de overeenkomst een publiek- of privaatrechtelijke overeenkomst?</i>
Antwoord	Dit is een privaatrechtelijke overeenkomst.
Vraag	<i>Dus als we het niet met elkaar eens zijn, dan moeten we naar de rechter toe?</i>
Antwoord	Dan gaan we eerst nog een keer praten om te kijken waar het mis gaat.
Vraag	<i>Wat moet ik concreet aan mijn fabrikant vragen wanneer ik de roede wil laten repareren door lassen? En welke kosten vraagt Lloyds? Is er van tevoren iets over afgesproken door de RCE?</i>
Antwoord	Nee, daar is met ons niks over afgesproken. Daar kan ongetwijfeld een prijs voor komen. Voorafgaand aan die herstelopties zal er een lasplan gemaakt moeten worden. Daar zit een soort adviesbureau tussen.
Vraag	<i>Wij hebben veel schade opgelopen door stilstand van de molen. Is de €1.000,- vergoeding bindend?</i>
Antwoord	Dit is wat u in ieder geval van ons krijgt. Maatwerk is mogelijk.
Vraag	<i>Op hoeveel feitelijke situaties van boutbreuken is een en ander gebaseerd? Is hier onderzoek naar gedaan? En onder welke omstandigheden hebben deze molens gedraaid?</i>
Antwoord	Er zijn 4 feitelijke situaties bij 2 molens, een met een vlucht van 30 meter en een met een vlucht van 26 meter. De omstandigheden waren divers, maar dit kunnen bedrijfsvaardige omstandigheden worden genoemd.
Vraag	<i>Is de controle door Lloyds verplicht om in aanmerking te komen voor de vergoeding?</i>
Antwoord	De controle is verplicht, maar als u een ander bureau kent die gelijkwaardig is, is dit ook goed. Het gaat erom dat u kunt aantonen dat het veilig is.

Vragen na presentatie DHM	
Opmerking	<i>Er wordt niet gekeken of iemand schuld heeft of dat iemand roekeloos heeft gehandeld, je bent wettelijk aansprakelijk voor een gebouw als daar iets mee mis gaat. Dat geldt zeker voor een wiek die losgaat.</i>
Vraag	<i>Zou je specifiek kunnen onderzoeken of wij met de molen, waarvan de deelbare roeden in 2009 zijn gestoken en waar al een andere, sterkere boutconstructie is toegepast, toch veilig zouden kunnen draaien?</i>
Antwoord	Onderzoeken kan altijd, maar alleen de reparatie wordt betaald. Wanneer er toch iets zou gebeuren met de deelbare roe, zal de verzekering altijd zeggen: als je niet had gedraaid, had dit niet gebeurd. Je komt terecht in een juridisch

	moeras van aansprakelijkheid. Laat de roeden repareren of vervang ze voor een nieuwe roede.
Vraag	<i>Hoe pakken we het samenwerken om een prioriteit te bepalen collectief aan?</i>
Antwoord	Het idee voor een collectieve aanpak is nog niet klaar. Het gaat erom dat er wordt geïnventariseerd wat de capaciteit bij de molenmakers is en wanneer de eigenaar wilt dat het gebeurt. De capaciteit moeten we intekenen in een spreadsheet. In de praktijk zullen er waarschijnlijk 2 a 3 roedenfabrikanten zijn die de overcapaciteit zullen leveren. Op die manier kun je het werk efficiënt indelen en voorkom je dat je elkaar gaat beconcurreren.
Vraag	<i>Als de roede(n) eruit worden gehaald, wanneer mag je dan met de vaststellingsovereenkomst beginnen?</i>
Antwoord	Bij een subsidieregeling is het zo dat werk dat al is uitgevoerd niet voor subsidie in aanmerking komt. Daar is in dit geval geen sprake van. Daar waar de roeden er al uit zijn gehaald, wordt dit gewoon vergoed. Het is onderdeel van de offerte, de roe moet er hoe dan ook uit. Stuur wel even een mailtje aan de Rijksdienst om te melden dat dit gebeurt of is gebeurd.
Vraag	<i>Wij hebben al nieuwe roeden besteld, maar bij een andere roedenfabrikant dan op de lijstjes in de presentatie staat. Mag dit ook? En moet ik richtlijn 2011 hanteren voor roede uit 1 stuk?</i>
Antwoord	U hoeft niks. U mag als eigenaar zelf beslissen wie de roeden maakt. We gaan de vaststellingsovereenkomst op individueel niveau afsluiten, dus dit kan één-op-één besproken worden in plaats van tijdens deze bijeenkomst. De eigenaar mag zelf kiezen of er wordt gewerkt volgens richtlijn 2011 of 1985. Beiden zijn veilig, wij stellen hiervoor alle informatie beschikbaar. De producent is verantwoordelijk voor het product; de eigenaar maakt afspraken met de producent. De RCE stelt na ontvangst van de offerte de vaststellingsovereenkomst op.
Vraag	<i>Moet een nieuwe roe per stuk worden doorgerekend?</i>
Antwoord	Het is gebleken dat roeden veilig zijn volgens de berekeningen die voor die richtlijn van 1985 en 2011 gemaakt zijn. Dus als de roeden volgens die informatie worden gemaakt, dan zijn deze sterk genoeg. Er kan door de eigenaar altijd aanvullend onderzoek worden gedaan om te controleren of de theorie aansluit op de praktijk. Dat is aan de eigenaar.
Vraag	<i>Krijgen we deze presentatie van vanmiddag toegestuurd?</i>
Antwoord	Ja, samen met een verslag zoals dit de vorige keer is meegestuurd.
Vraag	<i>Stel voor dat je met 1 roede zou draaien en er gebeurt wat met die roede. Wat dan?</i>
Antwoord	Bel in dat geval je verzekering. Er zijn veel voorbeelden van molens die met 1 roede draaien. Als die roede al slecht is, was die sowieso al kapot gegaan. Vraag advies aan je molenmaker en je verzekeraar.
Vraag	<i>Mag je draaien met een deelbare roede als je de molen volledig onbelast laat draaien? (Windborden eruit, geen zeilvoering, etc.)</i>
Antwoord	Iedere omwenteling is een belasting op de bouten in de roede. Dit wordt afgeraden.
Vraag	<i>Waar kan de richtlijn 1985 worden gevonden?</i>
Antwoord	Als deze niet op de RCE site kan worden gevonden via Google, vraag deze dan via de infodesk op.
Vraag	<i>Wat is collectief? Op het moment dat er een paar niet meedoen, is het niet meer collectief, want dan krijg je een onderlinge concurrentiestrijd.</i>
Antwoord	Het is handig en scheelt werk als je iemand hebt die een match maakt in de behoefte en capaciteit. Dan hoeft niet per se iedereen met elkaar samen te

	werken. Met hoe meer je bent, hoe meer profijt je ervan hebt. Praat binnen de organisatie met elkaar hierover.
Vraag	<i>Voor molen de Graanhalm (Burgh Haamstede) is gekozen de gedeelde roede er direct uit te halen, zodat de molen door kon blijven draaien voor productie. Wij hebben hierbij het risico genomen dat dit voor eigen kosten zou zijn. Wij willen niet achteraan de rij komen te staan, omdat wij met één roede door kunnen blijven draaien. Kunnen wij ook voorrang krijgen?</i>
Antwoord	Dan zetten we, als iedereen het daarmee eens is, de Graanhalm op de lijst van molens met prioriteit.
Opmerking	<i>Iedere molen heeft zijn specifieke eigenschappen en belangen. Je kunt hoogstens zeggen dat we solidair zijn met elkaar om dit probleem zo snel mogelijk op te lossen. De een vindt zijn molen altijd belangrijker dan de molen van de concurrent.</i>
Antwoord	In dat geval proberen we alleen te kijken of de beroepsmolens met maatwerk zo snel mogelijk aan bod kunnen komen.
Vraag	<i>Wat heeft het voor de eigenaar voor voordelen als we het collectief aanpakken?</i>
Antwoord	Er is duidelijk behoefte aan een uitwerking van het idee van collectiviteit. De Hollandsche Molen mailt de eigenaren met een uitwerking hiervan.
Opmerking	<i>Prioriteit is moeilijk te realiseren omdat iedere molenmaker zijn eigen aannemer heeft. Het kan dat er bij de ene roedenmaker veel meer moet gebeuren dan bij de andere.</i>
Antwoord	De overcapaciteit om deze problematiek snel op te lossen zit vooral bij de grotere staalconstructiebedrijven en niet bij de traditionele roedenmakers. Vaags heeft zo'n 80% van de roeden gemaakt van de roeden waar het nu om gaat, maar kan deze niet allemaal binnen 1 jaar opnieuw produceren.
Vraag	<i>Onze molen is een poldermolen en heeft een noodbemaalingsfunctie. Als het gemaal uitvalt, moet dit door ons opgevangen worden. Het komt niet vaak voor, maar kan wel voorkomen. Is dat ook een reden om op die prioriteitenlijst te komen?</i>
Antwoord	In de presentatie hadden we het over traditionele criteria, die vallen hier ook onder.
Vraag	<i>We hebben bij de molenmakers een bepaalde druk van opdrachtgevers voor regulier onderhoud. Daar zit een aanvangsdatum op vanwege de subsidiebeschikkingen. Zouden subsidieverstrekkers bereid kunnen worden gevonden om daar soepel mee om te gaan, zodat er misschien voorrang kan worden gegeven aan het herstelwerk?</i>
Antwoord	De RCE gaat niet over de restauratiesubsidies, alleen over de Sim en daarbij is het heel lastig om dat voor elkaar te krijgen. De kans is heel erg klein dat dit lukt. Daarnaast geldt dit niet voor iedereen. Andere molenmakers staan nog te springen om een winterklus. Als je het collectief aanpakt en de match maakt tussen molenmakers en roedeproducenten, krijg je zicht op hoe je het zo efficiënt mogelijk kan organiseren.
Vraag	<i>Waarom is er de keuze voor compleet nieuwe roeden? Als je voor repareren kiest, hoef je het houtwerk ook niet opnieuw te maken. Je moet immers je kluiten aanpassen op de nieuwe roede. Is het geen kapitaalsvernietiging?</i>
Antwoord	We stellen de optie van vernieuwen voor omdat deze veilig is en de eigenaar vanuit zijn gevoel meer vertrouwen in een doorgaande roe kan hebben.
Vraag	<i>Waar staat de richtlijn nu voor en waar kunnen we mee verder?</i>
Antwoord	Er is geen richtlijn meer, er is alleen informatie die wij beschikbaar stellen. Hiermee kunnen veilige doorgaande roeden gemaakt worden en het is de roedenproducent die dit kan gebruiken. Het maken van richtlijnen is niet meer

	de rol van de RCE. De discussie over de toekomst van de richtlijnen en molenroeden is belangrijk en kan worden voortgezet tijdens een volgend molenplatform.